

Zienswijze op de nieuwe natuurwet Ruud Maarschall, Petten

De nieuwe natuurwet, die nu ter bespreking is voorgelegd, vervangt veel oude wetten, in een poging de regelgeving te verminderen en de wetten beter op elkaar af te stemmen. Die poging lijkt ons niet geslaagd. Daarom geef ik hier een aantal bedenkingen weer.

Inleiding:

De voorgestelde Wet Natuur leidt tot grote risico's voor het voortbestaan van kwetsbare en met uitsterven bedreigde soorten en ondersoorten in Nederland. Daarnaast - en op korte termijn minder direct zichtbaar - leidt de nieuwe wet tot het verdwijnen van de genetische diversiteit en de aantasting van ecosystemen. Biodiversiteit, inclusief genetische biodiversiteit, is een voortdurende bron voor nuttige toepassingen voor de mens, in de geneeskunde, voedselproductie, het oplossen van milieuproblemen, schoon water en inmiddels ook energieproductie. Ook is een rijke natuur een bron voor beleving, kunst, onderzoek en onderwijs.

1. De nieuwe natuurwet is bedoeld om economie en ecologie meer met elkaar in balans te brengen.
En daarmee is de basis al gelegd: ecologie en economie zijn altijd al in onbalans met elkaar geweest, ten voordele van de economie. De huidige voorliggende wetgeving verschuift de balans alleen maar meer richting economie, want: mensen kunnen kiezen in hun handelingen, doen en laten, en planten en dieren hebben geen keuze! In de praktijk heeft dit altijd ingehouden dat de mensen keuzes konden maken en dat daarvoor planten en dieren moesten wijken. Het offensief heeft altijd gelegen bij menselijke plannen, terwijl plant en dier vaak zonder (professionele) verdedigers, in het defensief waren. Juist de laatste jaren ontstond een lichte kentering, waarbij wel ruimte voor nieuwe natuur werd gemaakt, maar vaak nog teveel door mensen werd voorgerekookt en bedacht, zonder dat de natuur zelf de kans kreeg om zich te kunnen ontwikkelen.
2. Het loslaten van de bescherming van een groot aantal soorten brengt nadrukkelijk het risico met zich mee dat de Nederlandse, en dus ook aan de Nederlandse situatie aangepaste, variëteiten binnen de soorten kunnen uitsterven. Dit heeft tot gevolg dat niet alleen de genetische diversiteit binnen de soorten wordt aangetast, maar dat ook de mogelijkheid tot herkolonisatie vanuit de omliggende landen heel moeilijk wordt bij gebrek aan genetische variatie binnen de soorten, variëteiten die het Nederlandse klimaat goed verdragen. Daarmee neemt de biodiversiteit in Nederland duidelijk af, in tegenstelling tot zowel de Europese doelen als de Nederlandse doelstellingen.
3. Het niet meer beschermen van met name bekende en "voorbeeld"soorten betekent dat deze kunnen verdwijnen, als niemand er meer aandacht voor heeft. Dit houdt ook in dat "de natuur" minder in beeld komt en beleefbaar wordt voor de mensen (en dan vooral stadsmensen die niet dagelijks in de natuur wonen, werken en recreëren) en dat daarmee de afstand tussen mens en natuur groeit. Ook dit is in tegenstelling tot zowel Europees beleid als het rijksbeleid, waarbij regelmatig de zorg wordt uitgesproken over de groeiende afstand tussen mens en natuur.
4. De tot nu toe geldende natuurwetgeving houdt ook in de bescherming van voor Nederland kenmerkende landschappen, met hun daarin levende levensgemeenschappen. De

bescherming blijft qua ontwikkeling wel overeenkomstig vanwege de bescherming door de Ruimtelijke Wetgeving (bestemmingsplannen) maar kleinere ingrepen en beheer, die tot nu toe door de natuurwetgeving ook werden gereguleerd, worden onbeheersbaar. En daarmee ontstaat een levensgroot risico op afkalving van de karakteristieke landschappen voor zover die niet Europees zijn beschermd. Dit is zowel slecht voor de biodiversiteit als voor de cultuurhistorie: de beleefbaarheid van het land Nederland in al zijn variatie en karakteristieken holt achteruit.

5. De nieuwe wetgeving legt de verantwoordelijkheid voor natuur steeds verder naar beneden neer; bij provincies en gemeenten. Dit heeft het grote risico in zich dat bij de belangenafwegingen, een kerntaak voor de politiek, zich vooral op lokaal niveau zal afspelen: de belangen van lokale natuur worden afgewogen tegen lokale economische belangen. Daarmee komt steeds meer druk te staan op de grensoverschrijdende natuur: dieren en planten kennen geen gemeente- of provinciegrenzen, en zijn voor hun voortbestaan vaak afhankelijk van uitwisseling van (deel)populaties. De belangen van het hogere schaalniveau dat hiervoor nodig is kunnen strijdig zijn met de lokale belangen, en daarmee ook niet meer goed meegewogen worden bij beleidskeuzen. De huidige EHS wordt dan ook nu al weer ter discussie gesteld, vanwege lokale economische belangen! Daarmee komt steeds meer druk te staan op de landelijke te beschermen planten en diersoorten, ook die soorten waarvoor wij een Europese of zelfs wereldwijde verantwoording hebben. Dit is in strijd met Europees beleid.

Al met al maakt bovenstaande duidelijk dat voor ons de nu voorgestelde wetgeving heel grote bezwaren oproept, omdat de al in onbalans zijnde verhouding tussen mens en natuur, economie en ecologie, nog verder wordt verstoord, wat noch voor de natuur noch voor de mens waarde oplevert. En al helemaal in strijd is met de Europese wet- en regelgeving.

Ruud Maarschall MSc
Korfwaterweg 15
1755LB Petten
tel. 065 3456 344
r.maarschall@quicknet.nl